

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie

datum 3 februari 2015

Betreffende wetsvoorstel:

33882

Wijziging van de Gemeentewet en het Wetboek van Strafrecht ter aanscherping van de maatregelen ter bestrijding van voetbalvandalisme en ernstige overlast

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 3 februari 2015 aangenomen door de Tweede Kamer. De PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA en de SP stemden voor.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Artikel I, onderdeel A

8 → **16** (Oskam c.s.) dat regelt dat een door de burgemeester op te leggen gebiedsverbod, groepsverbod of meldplicht aan personen die individueel of in groepsverband eenmalig (ernstig) of herhaaldelijk (al dan niet ernstig) de openbare orde hebben verstoord, kan worden verspreid over (maximaal) negentig dagen binnen een tijdvak van ten hoogste 24 maanden in plaats van ten hoogste 12 maanden

Op grond van onderhavig wetsvoorstel kan de burgemeester voortaan drie soorten bevelen geven aan personen die individueel of in groepsverband eenmalig (ernstig) of herhaaldelijk (al dan niet ernstig) de openbare orde hebben verstoord, namelijk:

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 3 februari 2015

blad 2

1. een gebiedsverbod (in eigen gemeente en – op verzoek van de desbetreffende burgemeesters – in anderen gemeenten);
2. een groepsverbod; en
3. een fysieke dan wel digitale meldplicht (in dan wel vanuit eigen gemeente of een andere gemeente).

De burgemeester kan dit bevel laten gelden voor ten hoogste drie maanden en maximaal driemaal verlengen, waarbij de verlenging telkens geldt voor ten hoogste drie maanden.

Daarnaast wordt in onderhavig wetsvoorstel de mogelijkheid gecreëerd om het bevel te verspreiden over (maximaal) negentig dagen, binnen een tijdvak van ten hoogste twaalf maanden. Dit is door de regering voorgesteld met als achtergrond zo effectief mogelijk aan hooligans beperkingen op te leggen met betrekking tot het bezoeken van voetbalwedstrijden.

Door de KNVB is verzocht om deze termijn van één jaar (feitelijk één voetbalseizoen) op te rekken naar twee, drie of vijf jaar. Door de burgemeesters van gemeenten die een betaald voetbalorganisatie (de zogeheten BVO) huisvesten, wordt verzocht om oprekking van deze termijn. De ratio achter dit eensgezinde pleidooi is om hooligans langdurig, dat wil zeggen langer dan één voetbalseizoen, een maatregel op te leggen zodat zij niet na één seizoen opnieuw voor overlast kunnen zorgen rondom het stadion.

De regering geeft in de Nota naar aanleiding van het verslag aan dat het denkbaar is de burgemeester iets meer armslag te bieden, maar ziet op dit moment onvoldoende aanleiding de maximumtermijn voor de bestuurlijke maatregel ruimer te stellen (Kamerstukken II 2013/14, 33 882, nr. 6, pagina 23).

Ondergetekenden zien deze aanleiding wel. Onderhavig wetsvoorstel is immers niet uitsluitend, maar wel grotendeels voortgekomen uit de wens onder meer de BVO's en KNVB om hooligans te weren uit het stadiongebied, zodat voetbal een feest kan zijn voor de echte supporters. Ondergetekenden achten het dan ook van belang dat de wetgever recht doet aan de ervaringen en gerechtvaardigde verwachtingen die deze organisaties hebben met betrekking tot het effectief weren van hooligans uit het stadiongebied. Een wijziging om voor twee voetbalseizoenen hooligans te weren uit het stadiongebied is dan niet alleen denkbaar, maar ook wenselijk in verband met het beoogde doel van onderhavig wetsvoorstel: voetbal moet een feest zijn en blijven voor de voetbalsupporters.

Daarbij dient te worden opgemerkt dat artikel 172a van de Gemeentewet ook van toepassing kan zijn op ander ernstig overlastgevend gedrag, niet zijnde voetbalgerelateerd. Ondergetekenden denken bijvoorbeeld aan misdragingen tijdens de jaarwisseling waarvoor de burgemeester een maatregel wil treffen. Ook dan kan het gezien de ernst van het gedrag gerechtvaardigd zijn om niet voor één jaarwisseling, maar voor meerdere jaren, een bevel uit te vaardigen.

datum 3 februari 2015

blad 3

Ondergetekenden stellen aldus voor de periode waarbinnen de bevelen kunnen worden opgelegd, op te rekken van maximaal twaalf maanden naar maximaal vierentwintig maanden.

Aangenomen. Voor: De PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA en de SP.

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel I, onderdeel A

11 (Van Dekken) dat regelt dat een bevel van de burgemeester als bedoeld in artikel 172a, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet alleen kan worden gekoppeld aan bij algemene maatregel van bestuur aangewezen sancties van private organisaties

Dit amendement beoogt te voorkomen dat aan allerlei sancties van private organisaties een bevel van de burgemeester kan worden gekoppeld. Deze sancties betreffen niet alleen sancties vanwege voetbaloverlast, maar zien op allerlei vormen van overlast.

Daarom dient bij algemene maatregel van bestuur te worden vastgelegd welke (typen van) sancties opgelegd door welke (typen van) private organisaties wegens welke (typen van) misdragingen kunnen worden gehanteerd als grondslag voor een bevel door de burgemeester.

De inhoud van dit amendement was vervat in het oorspronkelijke wetsvoorstel. Bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14, 33 882, nr. 7) is echter geschrapt dat de door private organisaties opgelegde sancties naar aanleiding waarvan de burgemeester tevens een bevel kan geven, bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Met dit amendement wordt hetgeen op dit punt is gewijzigd bij nota van wijziging, en in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 882, nr. 6) is toegelicht, ongedaan gemaakt.

De indiener is van mening dat ondanks het feit dat een burgemeester altijd dient te beoordelen of het door een private organisatie gesanctioneerde gedrag voldoende grond is voor toepassing van artikel 172a, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet, een limitatieve opsomming van de sancties door een private organisatie in een algemene maatregel van bestuur een extra waarborg biedt. Daarmee kan worden voorkomen dat iedere sanctie door een private organisatie voor een burgemeester een (te lichtvaardige) aanleiding is om een bevel te geven.

Ingetrokken.

Artikel II

13 → 14 (Helder) waarmee de strafverzwaring grond bij openlijk geweld in vereniging niet langer aan het individu gebonden is.

Dit amendement regelt dat voor strafverzwaring bij openlijk in vereniging gepleegd geweld tegen personen of goederen, waarvoor sprake dient te zijn van opzettelijk vernielde goederen of van toegebracht (zwaar) lichamelijk letsel bij een of meer personen (met de

datum 3 februari 2015

blad 4

dood als gevolg), niet langer is vereist dat de goederen zijn vernield door de schuldige of dat toegebracht (zwaar) lichamelijk letsel bij dan wel de dood van een of meer personen het gevolg is van door de schuldige gepleegd geweld. Een ieder die schuldig wordt bevonden aan het openlijk in vereniging gepleegd geweld kan worden gestraft met een van de zwaardere straffen, indien door hem dan wel door een of meer andere personen die met hem in vereniging dat geweld hebben gepleegd, al dan niet opzettelijk goederen zijn vernield of een of meer personen (zwaar) lichamelijk letsel is toegebracht (met de dood als gevolg). Daarmee komt ook het opzetvereiste voor de vernieling van goederen te vervallen. Voorts regelt dit amendement dat artikel 81 van het Wetboek van Strafrecht niet langer buiten toepassing blijft bij openlijk in vereniging gepleegd geweld tegen personen of goederen. Dit leidt ertoe dat met het plegen van geweld wordt gelijk gesteld het brengen in een staat van bewusteloosheid of onmacht.

Groepsleden kunnen op dit moment worden vervolgd voor openlijke geweldpleging. Indien echter misdrijven worden gepleegd in groepsverband waarbij één of meerdere personen worden gedood dan wel (zwaar) mishandeld of waarbij goederen worden vernield waardoor schade is ontstaan, wordt het lastig. Het Openbaar Ministerie (OM) moet namelijk kunnen bewijzen welk lid van de groep het (dodelijk) letsel heeft toegebracht of de schade heeft veroorzaakt en met welke intentie (opzet gericht op bepaalde gevolgen c.q. voorbedachte rade) hij dit heeft gedaan. Deze zware bewijslast kan tot gevolg hebben dat het OM de leden van de groep niet vervolgt voor het zwaardere delict of dat de groepsleden worden vrijgesproken van het zwaardere delict en dat zij dus worden veroordeeld voor een veel minder zwaar delict dan zij daadwerkelijk hebben gepleegd. Er zal dan ook een straf worden opgelegd die niet in verhouding zal zijn met de daadwerkelijke misdraging(en), omdat de rechter een minder zware straf kan opleggen. Met dit amendement wordt dan ook beoogd deze bewijsproblemen weg te nemen bij het OM. Door een gehele groep strafrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de ingetreden gevolgen moet voorkomen worden dat daders hun (juiste) straf ontlopen.

De voorgestelde wijzigingen in de strafbepaling inzake openlijke geweldpleging hebben tot gevolg dat het OM niet hoeft te bewijzen wie binnen een groep geweldplegers bijvoorbeeld de steen heeft gegooid en ook niet dat de raddraaiers de bedoeling hadden dat er bepaalde gevolgen zouden intreden door het gooien van de steen. De hele groep, en dus elk lid dat aan de gewelddadige sfeer die tot het gooien van de steen heeft geleid, heeft bijgedragen, wordt strafrechtelijk verantwoordelijk gehouden voor de gevolgen. Hierbij blijft uiteraard wel causaal verband vereist tussen de openlijke geweldpleging (van de groep) en de strafverzwarende omstandigheden (schade, letsel, dood), maar is de verhoogde aansprakelijkheidstelling dus niet langer beperkt tot het groepslid dat die omstandigheden (opzettelijk) heeft teweeg gebracht.

In concreto houdt dit in dat de nu nog in de wet opgenomen eis dat een zwaardere strafmaat bij openlijke groepsgewijze geweldpleging waarbij goederen zijn vernield of waarbij een of meer personen (zwaar) lichamelijk letsel is toegebracht (met de dood als gevolg), alleen van toepassing is op de deelnemer aan die groepsgewijze geweldpleging die zelf opzettelijk die goederen heeft vernield dan wel aan de deelnemer die die persoon of personen (zwaar of dodelijk) lichamelijk letsel heeft toegebracht, wordt geschrapt. Wie

datum 3 februari 2015

blad 5

deelneemt aan openlijke geweldpleging, neemt het risico dat een mededader mogelijk verder gaat dan de eerst bedoelde persoon had beoogd. Derhalve wordt een ieder voor de gevolgen strafrechtelijk verantwoordelijk gehouden. Het meedoen aan de openlijke groepsgewijze geweldpleging heeft namelijk de sfeer gecreëerd waarin sommige van de deelnemers ertoe komen om zo ver te gaan dat zij daadwerkelijk goederen vernielen dan wel personen (zwaar) lichamelijk letsel toebrengen (met de dood als gevolg). Dat dit kan gebeuren is voor ieder der deelnemers te voorzien en er is alle reden om dan ieder voor die teweeg gebrachte gevolgen te bestraffen.

Groepsleden hebben dus de keuze: ingrijpen of weggaan. Wanneer die keuze niet wordt gemaakt, wordt daarmee het risico aanvaard op het intreden van de gevolgen van de groepsgedraging.

Tot slot wordt door de indiener voorgesteld om ook het brengen van een persoon "in een staat van bewusteloosheid of onmacht" onder de openlijke geweldpleging te kunnen scharen. Nu is dit (artikel 81 Sr) nog uitgezonderd in het derde lid van artikel 141 Sr. In artikel 81 Sr wordt geweld gelijkgesteld met het brengen in staat van bewusteloosheid of onmacht. Omdat het geweld in artikel 141 Sr geen gevolgen hoeft te hebben gehad, wordt gesteld dat artikel 81 Sr daarom niet in dit verband past. Indiener is van mening dat artikel 81 niet moet worden uitgezonderd in het geval van openlijke geweldpleging. Het brengen van een persoon in staat van bewusteloosheid of onmacht wordt gelijk gesteld met geweld en het gaat daar dan ook niet om de gevolgen. Indien bijvoorbeeld bij openbare ongeregelheden bedwelmende stoffen tegen medeburgers worden ingezet, moet dat ook als openlijke geweldpleging kunnen worden bestraft.

Verworpen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren en 50PLUS.

Artikel II

9 → 10 → **15** (Oskam en Helder) dat regelt dat een vrijheidsbeperkende maatregel voor ten hoogste tien jaar kan worden opgelegd in plaats van voor ten hoogste vijf jaren, indien de verdachte eerder dezelfde maatregel bij rechterlijke uitspraak opgelegd heeft gekregen

Dit amendement regelt dat een vrijheidsbeperkende maatregel voor ten hoogste tien jaren kan worden opgelegd in plaats van voor ten hoogste vijf jaren, indien de verdachte in de vijf jaren voorafgaand aan zijn veroordeling dezelfde maatregel voor een soortgelijk feit bij rechterlijke uitspraak opgelegd heeft gekregen.

Onderhavig wetsvoorstel voorziet in een uitbreiding van de duur van een strafrechtelijk opgelegd gebiedsverbod of -gebod of groepsverbod of een strafrechtelijk opgelegde meldplicht, van twee naar vijf jaren.

Ondergetekenden steunen deze uitbreiding van harte, maar zijn desalniettemin van mening dat voor de notoire groep overlastgevers, meer specifiek hooligans die een dergelijke maatregel aan hun laars lappen, een hardere aanpak gewenst is. Wie voor de tweede maal, of vaker, een dergelijke maatregel opgelegd krijgt zou het risico moeten lopen dat deze een tweemaal zo lange duur heeft ten opzichte van de eerste keer. De

datum 3 februari 2015

blad 6

langere duur van de vrijheidsbeperkende maatregel maakt duidelijk dat, bijvoorbeeld aan hooligans die zich niet hebben gehouden aan een opgelegd gebiedsverbod rondom het stadion, ernstig overlastgevend gedrag niet geaccepteerd wordt.

In de formulering van bovenstaande aanpassing van artikel 38v van het Wetboek van Strafrecht waken ondergetekenden er wel voor dat verdubbeling van de duur van de maatregel alleen mogelijk is bij eenzelfde type maatregel. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door de zinsnede "van dezelfde aard". Zo kan een verdachte die eerder een gebiedsverbod voor de duur van 3 jaar opgelegd heeft gekregen, bij het opnieuw toepassen van artikel 38v van het Wetboek van Strafrecht door de rechter, geen contactverbod opgelegd krijgen voor tien jaar, maar alleen een gebiedsverbod voor tien jaar.

De langere maatregel van tien jaar kan worden opgelegd aan een verdachte die in de vijf jaren voorafgaand aan het plegen van het nieuwe misdrijf is veroordeeld voor een "soortgelijk feit". Aldus wordt aangesloten bij de algemene recidivegrond voor strafverzwaring (zie artikel 43a Sr). Het begrip "soortgelijk feit" is vergelijkbaar met de begrippen "soortgelijk misdrijf" en "soortgelijke feiten", die op meerdere plekken in het Wetboek van Strafrecht voorkomen (zie bijvoorbeeld de artikelen 22b, 36d, 43a en 43b Sr). Voor de uitleg van het begrip kan dan ook worden aangesloten bij die artikelen.

Verworpen. Voor: De PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA en 50PLUS.

Moties

17 (Helder) over schrappen van het woord "ernstige" uit artikel 172a Gemeentewet

Verworpen. Voor: PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren en het CDA.

18 → .. (Van Nispen) over het opleggen van agressietherapie of verslavingsbehandeling

Aangenomen. Voor : ChristenUnie, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

19 (Berndsen-Jansen en Oskam) over het voetbalgerelateerde geweld via het strafrecht behandelen

Verworpen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

20 (Van Dekken en Dijkhoff) over een meer open en publieksvriendelijk voetbal

Aangenomen. Voor: de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.